

2/912
28438-64805

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ile Madde Gerekçesi
ve Gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ali KÜÇÜKAYDIN
Adana Milletvekili
Es. Kanun

Muharrem TOZÇÖKEN
Eskişehir Milletvekili

Meltem Atilla Karap
Z. Kanun

Ali Günel Kavuşun
Çorum. m. v.

Serket Güesoy
A. D. H. A. M. A. N. m. v.

Neli Kaya
Kilis m. v.

Yekta Hızderya
Van m. v.

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI			
Tek. Komisyon	İçişleri		
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe		
19/12/2006		21	
Yazın	8	15	13

GENEL GEREKÇE

Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin görev, yetki ve sorumlulukları 14.07.1966 tarih ve 772 sayılı “Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu” ile düzenlenmiştir. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin kadroları 01.03.1976 tarih ve 1970 sayılı yasayla Emniyet Genel Müdürlüğüne aktarılmıştır.

14.07.1966 tarih ve 772 sayılı “Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu” na göre Çarşı ve Mahalle Bekçileri en büyük mülki amirin emrinde genel zabıtaya yardımcı silahlı bir kuruluştur. Emniyet Teşkilatı bulunan yerlerdeki bekçilerin mesleki amiri polisin o yerdeki en büyük amiridir.

772 sayılı kanuna göre, Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin görevleri arasında; genel kolluk kuvvetlerinin derhal müdahalesine imkân bulunmayan hallerde ve kolluk kuvvetlerine yardım yönünden başlıkları altında sanık yakalamak, bir kimsenin, can, mal ve ırzına saldırma ve tehditleri önlemek, saldıranları yakalamak, kamu düzen ve güvenini bozacak mahiyetteki gösteri, yürüyüş ve karışıklıkların yapılmasına karşı önleyici tedbirler almak, uyuşturucu madde yapılan, satan veya kullanan yerlere, kumar oynanan yerlere, mıntıkası dâhilinde fuhuş yapanlara karşı önleyici tedbirler almak, yolda hastalanan kazaya uğrayan, düşüp kalan ve durumu itibariyle yardıma muhtaç olanlara yardım etmek gibi görevleri bulunmaktadır.

772 sayılı kanunda Çarşı ve Mahalle Bekçilerine verilen görevler ile 04.07.1934 tarih ve 2559 sayılı “Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu” ile polise verilen görevler benzer niteliktedir.

Yardımcı Hizmetler Sınıfında bulunan Çarşı ve Mahalle Bekçileri ile Emniyet Hizmetleri Sınıfında bulunan personel, disiplin cezaları açısından aynı tüzüğe yani Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü’ne tabidirler.

Çarşı ve Mahalle Bekçileri Emniyet Teşkilatı içinde bir birim oluşturmakta ve fiili olarak polislerle aynı risk ve güçlükler içerisinde çalışmaktadırlar.

772 Sayılı Kanunun 5’inci maddesine göre Çarşı ve Mahalle Bekçileri, 2559 sayılı kanunun 16’ncı maddesine göre silah kullanabilirler. Çarşı ve Mahalle Bekçileri, polisler gibi doğrudan emniyet vazifesi yapmaktadırlar.

772 sayılı kanunun 41’nci maddesindeki “Çarşı ve Mahalle Bekçileri zabıta hizmet ve görevleri dışında her ne suretle olursa olsun çalıştırılmaz” hükmü de emniyet görevi ifa ettiklerini teyit etmektedir.

Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin emniyet görevi ifa etmelerine rağmen, 657 sayılı devlet memurları kanununda “Emniyet Hizmetleri Sınıfında” sayılmamakta, görev, yetki ve sorumlulukları ile hiçbir ilgisi bulunmayan “Yardımcı Hizmetler Sınıfında” sayılmaktadırlar.

Asli görev yönünden genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olmak üzere emniyet görevi yapmalarına rağmen yaptıkları işin niteliği ağır ve yıpratıcı sayılmamakta ve yıpranma hakkı, fiili hizmet zammı, ek gösterge gibi yasal haklardan faydalanamamaktadırlar.

Bu durum, ülkemizin ve milletimizin güvenliği için çalışan ve bu uğurda şehit veren tüm bekçilerimizde haklı şikâyetlere sebep olmaktadır. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin “Yardımcı Hizmetler Sınıfından” sayılması Devlet Memurları Kanunundaki sınıflandırılmada güdülen benzer nitelikte görev yapan personelin bir çatı altında toplanması amacına aykırı bir durum oluşturmaktadır.

Bu sebeple 14/07/1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 36’ncı maddesinin VII numaralı bendi olan Emniyet Hizmetleri Sınıfında ve VIII numaralı bendi olan Yardımcı Hizmetler Sınıfında değişiklik yapılarak, Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin yaptıkları görev niteliği açısından, Yardımcı Hizmetler Sınıfından çıkarılıp Emniyet Hizmetleri Sınıfına geçirilerek ek göstergeden yararlanmaları ve 08/06/1949 tarih ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32’nci maddesinin (b) bendinde değişiklik yapılarak fiili hizmet zammından yararlanmaları uygun olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bu madde ile Çarşı ve Mahalle Bekçileri, görev ve sorumlulukları ile uygun düşmeyen “Yardımcı Hizmetler Sınıfından” çıkarılarak, görev ve sorumluluklarına uygun olan “Emniyet Hizmetleri Sınıfına” geçirilmesi öngörülmüştür.

Madde 2- Bu madde ile polis memurları ile benzer görev yapan ancak 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun Ek Gösterge Cetvellerinde yer verilmediği için Ek Göstergeden faydalanamayan Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin bu haktan faydalandırılmaları ve mağduriyetlerinin giderilmesi öngörülmüştür.

Madde 3- Bu madde ile görev ve sorumlulukları açısından polis memurları ile benzer görevleri yapan ve sürekli gece çalıştıkları halde fiili hizmet zammından faydalanamayan Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin bu haktan faydalandırılmaları öngörülmüştür.

Madde 4- Bu kanunun birinci maddesi ile Çarşı ve Mahalle Bekçileri “Yardımcı Hizmetler Sınıfından” çıkarılarak, “Emniyet Hizmetleri Sınıfına” geçirilmesi nedeniyle, 14/07/1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152’inci maddesinin 2’nci fıkrasının Emniyet Hizmetleri Tazminatını düzenleyen (D) bendi tekrar düzenlenmiştir.

Madde 5- Bu madde ile bu kanunun 2’nci ve 3’üncü maddelerinin, emekli olan ve ölen Çarşı ve Mahalle Bekçileri hakkında nasıl uygulanacağı hakkında oluşacak tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 6- Yürürlük maddesidir.

Madde 7- Yürütme maddesidir.

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1- 14/07/1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36'ncı maddesindeki hizmet sınıflarından "VII- Emniyet Hizmetleri Sınıfı" ile "VIII- Yardımcı Hizmetler Sınıfı'nın 1'nci paragrafı" aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"VII - EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar.

VIII - YARDIMCI HİZMETLER SINIFI:

Yardımcı hizmetler sınıfı, kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak; ilaçlama yapmak veya yaptırmak veya tedavi kurumlarında hastaların ve hastanelerin temizliği ve basit bakımı ile ilgili hizmetleri yapmak veya kurumlarda, koruma ve muhafaza hizmetleri gibi ana hizmetlere yardımcı mahiyetteki görevlerde her kurumun özel bünyesine göre ve yine bu mahiyette olmak üzere ihdasına lüzum gördüğü yardımcı hizmetleri ifa ile görevli bulunanlardan 4 üncü maddenin (D) bendinde tanımlananların dışında kalanları kapsar."

Madde 2- Çarşı ve Mahalle Bekçileri, 527 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3'üncü maddesi ile yeniden düzenlenerek 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen I Sayılı Ek Gösterge cetvelinin "Emniyet Hizmetleri Sınıfına" dahil edilmiştir.

Madde 3- 08/06/1949 tarih ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32'nci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İştirakçiler

Hizmetin geçtiği yerler

Eklenecek
müddetler

Ay

3

b) (Değişik: 4/4/1995 - 4104/1 md.) AsaletiEmniyet ve polis mesleğinde onaylanmış olmak şartıyla Adaylıkta geçirilen süreler dahil çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser

yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensuplarının”

Madde 4- 14/07/1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152’inci maddesinin 2’nci fıkrasının Emniyet Hizmetleri Tazminatını düzenleyen (D) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“D) EMNİYET HİZMETLERİ TAZMİNATI

a) Emniyet Hizmetleri Sınıfına dahil kadrolarda bulunanlardan;

1. Emniyet Genel Müdürü için % 335 ine,

2. Birinci Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atananlardan;

- Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu başkanı, Polis Akademisi Başkanı, Ankara, İstanbul ve İzmir İl Emniyet Müdürleri için % 285 ine,

- Daire başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Diğer İl Emniyet Müdürleri, Polis Koleji Müdürü ve Koruma Müdürleri için % 265 ine,

- Diğerleri için % 215 ine,

3. İkinci Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atananlar için % 195 ine,

4. Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atananlar için % 185 ine,

5. Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrolarına atananlar için % 175 ine,

6. Emniyet Amirliği kadrolarına atananlar için % 151 ine,

7. Başkomiser kadrolarına atananlar için % 138 ine,

8. Komiser kadrolarına atananlar için % 131 ine,

9. Komiser Yardımcılığı kadrolarına atananlar için % 126 sine,

10. Diğerlerinden;

- 2, 3 ve 4 üncü derecelerden aylık alanlar için % 118 ine,

- 5, 6 ve 7 nci derecelerden aylık alanlar için % 111 ine,

- 8, 9, 10 ve 11 inci derecelerden aylık alanlar için % 102 sine,

11. Çarşı ve Mahalle Bekçileri için % 72 sine,

12. Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde çevik kuvvet müdürlüklerine ait kadrolara atanmış olanlara ayrıca % 5 ine,”

Madde 5- 14/07/1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

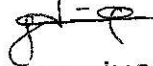
"Geçici Madde- Bu kanunun 2'nci maddesi, kanunun yayımı tarihinden önce emekli olan ve ölen, 3'üncü maddesi emekli olan Çarşı ve Mahalle Bekçileri için geriye yönelik olarak uygulanır.

Derece Karşılığı ek gösterge rakamlarının yansımaları sonucu oluşacak emekli aylığı ödemesine bu kanunun yayımını takip eden ay başından itibaren başlanır ve önceki ödemeler için ilgililere herhangi bir aylık ve ikramiye farkı ödenmez."

Madde 6- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Gündüz DİNCER
Kanunlar ve Kararlar Müdürü